

Prejudiciālais jautājums

Vai gaisa pārvadātāja darbinieku streiks pēc arodbiedrības aicinājuma ir ārkārtējs apstāklis Regulas (EK) Nr. 261/2004 ⁽¹⁾ 5. panta 3. punkta izpratnē?

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91 (OV 2004, L 46, 1. lpp.).

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, ko 2021. gada 8. janvārī iesniedza Landgericht Köln (Vācija) – Deutsche Lufthansa AG/FL**(Lieta C-12/21)**

(2021/C 88/30)

Tiesvedības valoda – vācu

Iesniedzējtiesa

Landgericht Köln

Pamatlietas puses

Apelācijas sūdzības iesniedzēja: Deutsche Lufthansa AG

Atbildētājs apelācijas tiesvedībā: FL

Prejudiciālais jautājums

Vai gaisa pārvadātāja darbinieku streiks pēc arodbiedrības aicinājuma ir ārkārtējs apstāklis Regulas (EK) Nr. 261/2004 ⁽¹⁾ 5. panta 3. punkta izpratnē?

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91 (OV 2004, L 46, 1. lpp.).

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, ko 2021. gada 11. janvārī iesniedza Augstākā tiesa (Senāts) (Latvija) – Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija, Ekonomikas ministrija, Finanšu ministrija/SIA “GM”**(Lieta C-17/21)**

(2021/C 88/31)

Tiesvedības valoda – latviešu

Iesniedzējtiesa

Augstākā tiesa (Senāts)

Pamatlietas puses

Atbildētāja un kasācijas sūdzības iesniedzēja: Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija

Pieteicēja un atbildētāja kasācijas tiesvedībā: SIA “GM”

Citas lietas dalībnieces: Ekonomikas ministrija, Finanšu ministrija

Prejudiciālie jautājumi

- 1) Vai publiskajam tirgotājam noteikto pienākumu iepirkt no ražotājiem, kas elektroenerģijas ražošanai izmanto atjaunojamus energoresursus, elektroenerģiju par cenu, kura ir augstāka par tirgus cenu, izmantojot galapatērētājam uzlikto pienākumu veikt patēriņam proporcionālus maksājumus, ir jāuzskata par valsts iejaukšanos vai valsts līdzekļu izmantošanu Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punkta izpratnē?

- 2) Vai koncepts “elektroenerģijas tirgus liberalizācija” interpretējams tādējādi, ka liberalizācija atzīstama par notikušu, jau pastāvot atsevišķiem brīvās tirdzniecības elementiem, piemēram, publiskā tirgotāja noslēgtiem līgumiem ar piegādātājiem no citām dalībvalstīm? Vai var uzskatīt, ka elektroenerģijas tirgus liberalizācija sākas jau tad, kad tiesību normas piešķir tiesības elektroenerģijas lietotāju daļai (piemēram, pārvades sistēmai pieslēgtajiem elektroenerģijas lietotājiem vai sadales sistēmai pieslēgtajiem elektroenerģijas lietotājiem, kas nav mājsaimniecības lietotāji) mainīt elektroenerģijas tirgotāju? Kā elektroenerģijas tirgus regulācijas attīstība Latvijā ietekmē elektroenerģijas ražotājiem sniegtā atbalsta novērtējumu Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punkta kontekstā (atbildi uz pirmo jautājumu), jo īpaši par situāciju līdz 2007. gadam?
- 3) Ja atbilde uz pirmo un otro jautājumu norāda, ka elektroenerģijas ražotājiem sniegtais atbalsts nav valsts atbalsts Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punkta izpratnē, vai tas, ka pieteicēja šobrīd darbojas liberalizētā elektroenerģijas tirgū un atlīdzinājuma izmaksa šobrīd radītu pieteicējai priekšrocības salīdzinājumā ar citiem attiecīgajā tirgū esošajiem komersantiem, padara zaudējuma atlīdzinājumu par valsts atbalstu Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punkta izpratnē?
- 4) Ja atbilde uz pirmo un otro jautājumu norāda, ka elektroenerģijas ražotājiem sniegtais atbalsts ir valsts atbalsts Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punkta izpratnē, kā Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punktā paredzētā valsts atbalsta pārbaudes kontekstā uzlūkojams pieteicējas prasījums par zaudējumu, kas radušies likumā noteiktas tiesības saņemt paaugstinātu samaksu par saražoto elektroenerģiju nepilnīgas izpildes dēļ, atlīdzinājumu – kā prasījums par jauna valsts atbalsta piešķiršanu vai kā prasījums par iepriekš nesaņemtās valsts atbalsta daļas izmaksu?
- 5) Ja atbilde uz ceturto jautājumu ir, ka tas vērtējams pagātnes apstākļu kontekstā kā prasījums par iepriekš nesaņemtās valsts atbalsta daļas izmaksu, vai no Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punkta izriet, ka šobrīd, lemjot par minētā valsts atbalsta izmaksu, ir jāanalizē aktuālā situācija tirgū un jāņem vērā spēkā esošie tiesību akti (tostarp aktuālie ierobežojumi pārkompensācijas novēršanai)?
- 6) Vai Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punkta interpretācijā ir piešķirama nozīme tam, ka vēja elektrostacijām atšķirībā no hidroelektrostacijām, pagātnē tika nodrošināta pilna valsts atbalsta saņemšana?
- 7) Vai Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punkta interpretācijā ir piešķirama nozīme tam, ka šobrīd zaudējumu atlīdzinājumu saņems tikai daļa no nepilna apmēra valsts atbalstu saņēmušajām hidroelektrostacijām?
- 8) Vai Komisijas 2013. gada 18. decembra Regulas (ES) Nr. 1407/2013 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam ⁽¹⁾ 3. panta 2. punkts un 7. panta 1. punkts ir interpretējams tādējādi, ka, ņemot vērā atbalsta apmēru, par kuru izskatāmajā gadījumā ir strīds, proti, ka tas nepārsniedz *de minimis* atbalstam noteikto robežlielumu, var uzskatīt, ka uz strīdus atbalstu ir attiecināmi *de minimis* atbalstam paredzētie kritēriji? Vai Regulas 1407/2013 5. panta 2. punkts ir interpretējams tādējādi, ka konkrētajā gadījumā, ņemot vērā Eiropas Komisijas lēmumā SA.43140 ietvertos nosacījumus pārkompensācijas novēršanai, konkrēto zaudējumu atzīšana par *de minimis* atbalstu var novest pie nepieļaujamas kumulācijas veidošanās?
- 9) Ja izskatāmajā lietā ir konstatējama valsts atbalsta piešķiršana/izmaksa, vai Padomes 2015. gada 13. jūlija Regulas (ES) 2015/1589, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai ⁽²⁾, 1. panta b) un c) punkts ir interpretējams tādējādi, ka tādi apstākļi kā šajā lietā konstatētie atbilst jaunam, nevis pastāvošam valsts atbalstam?
- 10) Ja atbilde uz devīto jautājumu ir apstiprinoša, vai, apsverot pieteicējas gadījuma atbilstību Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta iv) apakšpunktā norādītajam pastāvošā atbalsta veidam, Regulas 2015/1589 17. panta 2. punkta izpratnē par noilguma sākuma brīdi ir atzīstama tikai atbalsta faktiskā izmaksas diena?

- 11) Ja ir konstatējama valsts atbalsta piešķiršana/izmaksa, vai Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta 3. punkts un Regulas 2015/1589 2. panta 1. punkts un 3. pants ir interpretējams tādējādi, ka par atbilstošu ir atzīstama tāda valsts atbalsta paziņošanas kārtība kā izskatāmajā gadījumā, kad valsts tiesa apmierina pieteikumu par zaudējumu atlīdzinājumu ar priekšnoteikumu, ka ir saņemts Eiropas Komisijas lēmums, kas atļauj šādu atbalstu, un uzdod Ekonomikas ministrijai divu mēnešu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas iesniegt Eiropas Komisijai attiecīgu komercdarbības atbalsta paziņojumu?
- 12) Vai Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punkta interpretācijā ir piešķirama nozīme tam, ka zaudējumu atlīdzinājums tiek pieprasīts no valsts iestādes (Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas), kam vēsturiski šie izdevumi nav bijuši jāsedz, kā arī tam, ka attiecīgās valsts iestādes budžetu veido regulējamo nozaru sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju samaksātās valsts nodevas, kas izmantojamas vienīgi regulatora darbības nodrošināšanai?
- 13) Vai tāda zaudējumu atlīdzināšanas kārtība kā izskatāmajā gadījumā ir saderīga ar Eiropas Savienības normatīvajos aktos ietvertajiem principiem regulējamām nozarēm, tostarp Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvas 2002/20/EK par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu (atļauju izsniegšanas direktīva) ⁽³⁾, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvu 2009/140/EK ⁽⁴⁾, 12. pantu un preambulas 30. apsvērumu?

⁽¹⁾ OV 2013, L 352, 1. lpp.

⁽²⁾ OV 2015, L 248, 9. lpp.

⁽³⁾ OV 2002, L 108, 21. lpp.; Īpašais izdevums latviešu valodā, 13. nod., 29. sēj., 337. lpp.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/140/EK (2009. gada 25. novembris), ar ko izdara grozījumus Direktīvā 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem, Direktīvā 2002/19/EK par piekļuvi elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un to savstarpēju savienojumu un Direktīvā 2002/20/EK par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu (OV 2009, L 337, 37. lpp.)